

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXV. évfolyam

Subotica, KEDD, 1924 március 11.

70. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délután
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58. Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Aleksandra ulica 4. sz. alatt
Kiadóhivatal: Kralja Aleksandra ulica 1 (Leibach-palota)

A rendőr

A suboticiai törvényszék ma délután négy évi fegyházra ítélte egy rendőrbiztost, aki nyomozás közben halálra verte a kihallgatott tanut.

Szeretnénk ideiktatni a királyi ügyészek az államhatalom képviselőjének beszédét s szeretnénk egész terjedelmében közölni azt az indoklást, amit a bíróság bünyösöset megállapító ítéletéhez fűzött. Szeretnénk a véleménynyilvánításnak ezt a kényelmes módját választani, hogy a hatóságok tekintélyével s az igazságszolgáltatás tényezőinek presztízsével bátyázzuk magunkat körül ama vád ellen, hogy hatóságot sértünk és tekintélyt rombolunk. Pedig úgy gondoljuk, nem is lenne jog szerint szükség erre az óvatosságra, mert azzal szemben, aki embert öl, holott hivatali kötelessége az emberi élet védelme, annak, aki a törvény kijelentéseinek és szellemének védelméért harcol, a tényleg lehet szüksége a körültekintő óvatosságra. De mégis azt kell látnunk, a vádlottaknak egész sora vallja azt a bíróság előtt, hogy a rendőri vagy csendőri nyomozás eszközei csikarták ki belőle a tényekkel ellentétes s az igazságnak meg nem felelő vallomást. Mégis azt kell látnunk, hogy a bíróságok — főként a nem régen múltban — egész sorát mentette fel azoknak a vádlottaknak, akik a nyomozás folyamán a leg súlyosabb bűncselekményeket ismerték be. Tovább megyünk: alig van olyan kémkedési és felségárulási per, melynek vádlottai, ha a rendőrség vagy csendőrség közvegi eszközölték a nyomozást, nem ismerték be a terhükre rótt vádat. S ha összehasonlítjuk a beismerésben levő s az elítélt vádlottak számát, nem a nyomozó hatóságok sikerét igazolja a beismerő vallomások elérése. S mégis — s ez mégis a legfájdalmasabb — rendszerint azzal a fölényes mosollyal fogadják a brutalitások elleni panaszokat, amivel az előre tudott, a biztosra várt kifogásokat szokás tudomásul venni. Mivel a vádlottak szabad hazudni, fölteszik, hogy a vádlott hazudik is.

A rendőr azután biztatást érez ki a panaszoknak ebből az elintézési módjából. A rendőr természetesen nem dicsekedhetik azzal, hogy benne szűrődött le az emberi tudás s benne kristályosodott ki az emberszeretet. A rendőr nem végzett egyetemet, nem tanult keresztül könyveket s nem hallgatott végig ethikai előadásokat. A rendőr is emberpárta, ő is részt vett a gyilkolást hősiességé glóriázó s a kínzásokkal szemben elnézést és bátorító megértést parancsoló világháboruban. A

rendőr se nem okosabb, se nem bölcsőbb, se nem erkölcsösebb mint embertársai, morális birtokállománya a kísértésekkel szemben nem ellenállóbb, mint a többi emberé. Az egyenruha és a gumibot aztán annál jobban szédítik meg s annál jobban sodorják be a hatalom részegségébe, minél kisebb az intelligenciájuk és minél elevebb bennök az örök élő s a háboru emlékei által új életre kinzott örök emberi bestialitás.

És mégis. Minden intézmény egyetlen embernek meghosszabbított árnyéka — mondotta Emerson. Az, akinek a rendőrség intézménye meghosszabbított árnyéka, örködjék arra, hogy megfékezze a rendőröket, akiknek a bűnözők megfékezése a kötelessége. Többször megirtuk már, mert fájdalom, többször kényszerített már rá az alkalom parancsa: minden meg nem torolt visszaélés, minden büntetlen atrocitás rendkívüli mértékben terjeszti ki a visszaéléseket és az atrocitásokat. Egész testület szellemét meg lehet rontani egyetlen bűnös tagjának büntetlenségével. Nincs nagyobb öröm, mint az emberek feletti uralom s minél primitívebb

valaki, annál nagyobb örömet okoz a hatalmával való visszaélés. S ha az egyenruha és gumibot attributumaihoz hozzájárul még a büntetlenség biztosítása is, illetőleg a hatalommal visszaélőnek az a hite, az a várakozása, hogy bűne büntetlen marad, akkor hiába rendel a törvény bármilyen szigorú büntetést s hiába tiltja el a miniszteri rendelet bármilyen szigorú szavakkal a nyomozó közegeket a kényszereszközök alkalmazásától, fertőzött, a gumibot és bikacsök fertőzöttje lesz az egész intézmény, amely a jogot és az igazságot volna hivatva szolgálni.

S mivel ezt nem akarja és nem akarhatja senki s mivel meg kell arról győződve lennünk s meg is vagyunk arról győződve, hogy a törvények betűjének és szellemének s az emberiség principiumainak megvalósításáért küzd mindenki, aki a törvények végrehajtásának lelkiismeretes és felelős tényezője, azt merjük hinni, vége szakadt annak a rendszernek, ami fölött ma egy ügyészi vádbeszéd csendítette meg a lélekharangot s egy bírói tanács mondta ki a lesújtó és megbélyegző ítéletet.

Kedden dönt az igazoló-bizottság a Radics-párti mandátumokról

Egy német szavazattól függ, hogy a kormány kisebbségben marad-e a verifikáló bizottságban

Beogradból jelentik: A beogradi túlfűtött politikai atmoszféra egy másután termeli ki a legkülönbözőbb kombinációkat a parlamenti válság megoldásáról. A helyzet annak ellenére, hogy a Radics-párt husz mandátumot nyújtott be igazolás végett, még mindig zavaros. Az ellenzéknek az az álláspontja, hogy a kormány a parlamentben már de facto kisebbségbe került és ebből le kell vonniuk a konzekvenciákat. A kormány azonban — úgy látszik — amíg lezavazására nem kerül sor, nem tekinti magát megbukottnak, legalább is nem készül a lemondásra. A radikális párt soraiban egyébként nagy bizonytalanság uralkodik. A párttagok legnagyobb része nehezen tud beletörődni abba, hogy egy évi kormányzás után a hatalmat kiadja a kezéből. A párt higgadtabb elemei azonban úgy gondolkoznak, hogy a radikális pártnak használni fog, ha egy időre ellenzékbe vonul.

Tekintettel arra, hogy a radikális párt legutóbbi ülésén szabad kezét adott Pasics miniszterelnöknek, a politikai helyzet megoldására, a párttagoknak kevés beleszólásuk van az ügyek irányításába és kénytelenek bevárni,

hogy Pasics az adott pillanatban mit lát a leghelyesebbnek a párt érdekében. A radikális párt egy része azt reméli, hogy a Radics-párt a benyújtott mandátumok igazolása esetén sem megy Beogradba és ezzel kapcsolatban arra hivatkoznak, hogy Radics állandóan változtatja nézeteit és nem valószínű, hogy épp most lenne konzekvens. Az ellenzéki pártokban ugyan bizakodó a hangulat, de itt is bizonytalanságban vannak afelől, hogy Radicsék valóban bevonulnak-e a parlamentbe.

A mandátumok igazolása

Jelenleg a körül folyik a legtöbb kombináció a politikai körökben, hogy az igazoló bizottság hogyan fog viselkedni a Radics-párti mandátumokkal szemben. Ez a kérdés nem olyan egyszerű, mint ahogyan az első percen látszik. Igaz ugyan, hogy az eddigi gyakorlat szerint a nem vitás mandátumokat rövid eljárással igazolták, azonban a házszabályok módot nyújtanak arra, hogy a kormány az igazolást hosszabb ideig is elodázza. Már is híre jár annak, hogy a benyújtott husz Radics-párti mandátum közül tizenegy ellen érkezett be panasz. Ellen-

zéki körökben ezzel szemben azt vitatják, hogy csak két választás kerületből adtak be panaszt, s mellyel a virovitici és varasdinai kerület mandátumát támadták meg.

Leszavazzák a kormányt a verifikáló bizottságban?

A helyzetet komplikálja az is, hogy teljesen kérdéses, van-e a kormánynak többsége az igazoló bizottságban? Ennek a bizottságnak 21 tagja van, akik közül eredetileg 11 radikális és 10 ellenzéki volt. A tizenegy radikális tag után azonban mint első helyettes Mozer János német képviselő szerepelt és miután a bizottság radikális tagjai közül időközben egy lemondott, egy pedig miniszter lett, ezért ezek helyét Mozer és egy radikális képviselőt hívták be. Így ma tíz radikális, tíz ellenzéki és egy német tagja van a bizottságnak és a német párt legutóbbi ellenzéki magatartása következtében arra számítanak, hogy Mozer képviselő a ratifikáló bizottságban nem fogja támogatni a radikálisokat. Megtörténhetik tehát, hogy a kormány már az igazoló bizottságban kisebbségbe kerül.

A parlament elnöksége egyébként teljesen korrektül járt el eddig a Radics párti mandátumok igazolása körül. A parlament hétfői ülésén az elnök már bejelentette, hogy a mandátumokat az igazoló-bizottsághoz utalta át és kedd délután négy órára már össze is hívták a verifikáló bizottságot, a melynek döntése még aznapra várható.

Az ellenzéki blokk csak kormányrajutásakor közi munkaprogramját

Az ellenzéki pártok vezetői között állandó tanácskozások folynak a követendő taktikai lépésekről. Hétfőn Davidovics, Korosec és Spuhó hosszasan tanácskoztak majd Davidovics a földművespárt vezetőjével, Jovanovics Jocoval is hosszabb megbeszélést folytatott. Mindezek a megbeszélések az ellenzéki blokk további magatartására vonatkoznak.

Értesülésünk szerint az ellenzéki blokk még nem dolgozta ki teljesen munkaprogramját és ennek közlésére csak a blokk kormányrajutása esetén kerül a sor. Ezért koraiak azok a kombinációk is, hogy az ellenzéki pártok már a miniszteri tárcák fölosztásánézve is megegyeztek. Az ellenzéki blokk részéről cáfolják ezeket a híreket, amelyek egyrészt koraiaknak, másrészt nem elég pontosoknak mondanak.

Csütörtökön érkeznek Beogradba a Radics-párti képviselők

Zagrebi jelentés szerint Predavec még nem számolhatott be a

Radics-pártnek beogradi útjának eredményéről, minthogy a horvát köztársasági parasztpárt képviselőinek nagyrésze vidéki agitációs körúton van. Ezért Predavecnek bécsi utazása és Radicsal való tanácskozása is néhány napi halasztást szenved.

Ellenzéki körökben azonban úgy tudják, hogy a Radics-párti képviselők egy nagyobb csoportja csütörtöknél érkezik Beogradba.

Kiutasított exportőr

Hungerleider Simonnak el kellett hagyni az országot

Hungerleider Simon baromfi- és tojásexportőr ellen — mint a *Bácsmegyei Napló* megírta — nyomozás indult meg, mert a szuboticei vasutigazgatóságon több héttel ezelőtt nagyobb arányú szállítási csalásokra jöttek rá, amiket a Hungerleider-cég követett el és úgy az államvasutakat, mint a vámhatóságot súlyosan megkárosította.

Hungerleider Simon, akinek főüzlete Bécsben van, osztrák állampolgár és csak néhány hónapja tartozik Szuboticián, ahonnan jugoszláviai exportüzleteit irányította. E néhány hónap alatt is azonban többiben meggyült a baja a jugoszláviai hatóságokkal, ezelőtt három hónappal egy megvesztegetési ügyben letartóztatták és az utóbbi időben egyszerre három ügyben is folyt vizsgálat ellene. Hungerleider üzemei nem csak a rendőrhatalmasokat, hanem a belügyminisztériumot is több ízben foglalkoztatta és ennek következtében történt, hogy a belügyminisztérium szombaton utasítást adott a szuboticei rendőrségnek, hogy Ungerleider Simont, mint alkalmatlan idegent tegye át az osztrák határon.

A szuboticei rendőrség nyomban teljesíteni akarta a belügyminisztérium utasítását és közölte Ungerleider Simonnal, hogy el kell hagynia az S. H. S. állam területét. A kiutasításról tudomást szerzett a szuboticei városi adóhivatal is, ahol a Hungerleider-cég háromszázötven ezer dinár adóhátralékkal tartozik

és ezért az adóhivatal vezetősége lépéseket tett, hogy a rendőrség adion haladékokat Hungerleidernek adó tartozásai kifizetésére. A rendőrség az adóhivatal kérését teljesítette és huszonnégy órai haladékokat adott a kereskedőnek ügyei rendezésére. Hungerleider azonban kijelentette, hogy adó tartozásait nem tudja ki-

fizetni, mire az adóhivatal lefoglalta Hungerleider két vagon áruját, a mi elszállításra várt a szuboticei vasuti pályaudvaron.

A rendőrség, minthogy az adó tartozásokra fedezet van, Hungerleider Simont vasárnap este minden haladék nélkül, áttette az osztrák határon.

A tisztviselő-redukció a magyar kisebbség ellen irányul

Az elbocsátott tanárok helyett magyarul nem tudó tanárokat neveztek ki a szuboticei gimnáziumba

A szuboticei gimnáziumban és a vajdasági középiskolákban általában még mindig a redukált tanári létszámmal és korlátozott órarenddel folyik a tanítás. Mint azonban legutóbb már megírtuk, Borovnyák Tibor szuboticei gimnáziumi igazgató nyomban a tanár-redukció végrehajtása után előterjesztést tett, hogy a megfogyatkozott tanári létszámot egészítsék ki, akár az elbocsátott tanárok visszahelyezése, akár új tanárok kinevezése által. Hasonló a helyzet a legtöbb más vajdasági középiskolában is, miért is a redukált tanári létszám miatt a legsúlyosabb nehézségekkel küzdő középiskolák igazgatóságai a közoktatásügyi minisztériumtól mindenünnen a tanári létszám kiegészítését kérték.

A közoktatásügyi minisztérium a középiskolák felterjesztése alapján segíteni is akar a helyzetet és már a legközelebbi napokban várható az új tanárok kinevezése. Bár kevesebb tanárt fognak kinevezni, mint amennyit elbocsátottak, remélik, hogy az új tanárok kinevezésével a létszám olyan lesz, hogy a tanítás folytonossága nem fog fennakadni.

Miután hasonló jelenségek mutatkoznak más állami intézményeknél — így a vasutnál — is, s a tisztviselő-redukció minden vonalon megbénítja a közigazgatás zavartalan menetét és így számítani lehet arra, hogy másutt is új tisztviselőket fognak kinevezni a nyugdíjazott és elbocsátott hivatalnokok helyére, ezért önkéntelenül is felvetődik az a kérdés, hogy mi szükség volt a redukcióra? A felelet önként adódik. A

szuboticei gimnáziumhoz a régi tanárok közül csak egy-kettőnek a visszahelyezése várható, míg a többi elbocsátott tanár helyett újat neveznek ki s a magyarul is tudó tanárok mellőzésével csupán szerbül tudó tanárokat. Így tehát nem kell rosszhiszeműnek lenni annak a feltevésnek, hogy a tanár-redukció főképpen a magyar anyanyelvű tanulók középiskolai oktatásának megnehezítését célozza.

Erre vonatkozólag volt alkalmunk beszélni Borovnyák Tibor gimnáziumi igazgatóval, aki munkatársunk előtt kijelentette, hogy a szuboticei osztályokban a szigorú előírás szerint nem is szabad egy magyar szónak sem elhangzani és azok a tanárok, akik tudtak magyarul, csupán kivételes esetekben magyaráztak meg egyes kérdéseket magyarul.

A szuboticei gimnázium igazgatójának a kijelentése szerint tehát a magyar nyelv számíthat a szerb osztályokból még abban az esetben is, ha azokba magyar anyanyelvű tanulók járnak és a tanulmányi érdek sem követelné meg a magyar nyelv segítségülvételét.

Hogyha ugyanilyen módon fogják megoldani a kérdést más állami hivatalokban is, akkor a tisztviselő-redukciónak meg lesz az az eredménye, hogy a magyarul tudó régi és használható tanárok, vasutasok, postások és más állami tisztviselők helyére olyanok fognak kerülni, akik nem fognak tudni érintkezni azoknak nagy részével, akiknek ügyét el kell intézniük.

Az utasok megverték a kovini állomás főnökét

Hatvan utas huszonnégy órai vesztegrár alatt

Noviszadról jelentik: Szombaton este a becei vonattal ötven-hatvan utas érkezett Kovin állomásra, ahonnan Pancsevó felé akartak tovább utazni. A pancsevói vonat a menetrend szerint bejárja a becei vonatot és az utasok amikor megérkeztek Kovinba, meglepődve vették észre, hogy a pancsevói vonat még nincs az állomáson.

— Késik a vonat, állapították meg egyhangulag és letelepedtek az állomás előtt, hogy bevárják a vonatot. Amikor már néhány óra hosszat várakoztak, gyanússá vált előttük a pancsevói vonat rejtélyes késése és többen bementek a főnök szobájába, hogy érdeklődjenek a vonat felelőseiről. A főnöki szobában az állomásfőnököt a pamlogon mozdulatlanul találták. Rosszat sejtettek és jöndulatulag, élesztgetni kezdtek. Nagysokára sikerült is felébreszteni, amikor is kiderült, hogy az állomásfőnök előzően igen jól mulathatott. Érdeklődtek a pancsevói vonat felelőseiről, mire az állomásfőnök alig érthetően tudomásukra adta, hogy a pancsevói személyvonatot, amely egyetlen vonata a Pancsevo-Kovin-i vonalnak és amely naponta csak egyszer közlekedik, még a becei vonat előtt elindította.

— Talán már Pancsevón is van — mondta derűsen, ásitozva a kitűnő férfiú és cseppet sem volt megilletődve az utasok elképedésén.

Az utasoknak azonban kevés érdekük lehetett a humor iránt, mert ahelyett, hogy az állomásfőnök tréfáját honorálták volna, botokkal és más ütésre alkalmas eszközökkel rátámadtak a főnökre és összeverték. A szorult helyzetbe került főnök segítségért kiáltott, amire felesége rémülten futott le az emeleti lakásból férje segítségére. A feldühödött utasok azonban őt sem kiemlétké meg az ütésektől és alaposan elverték. A hatvan utas csak másnap este utazhatott tovább Pancsevóra.

A nem mindennapi ügyben megindították a nyomozást.

Ki az író

Írta: Milkó Izidor

Mintegy száz év előtt (1826-ban) a hetvenhét éves Goethe, amikor a munkásságáról s az írói multjáról beszéltek, így szólt az ő hűséges Eckermann-jához:

— Ha olyan világosan láttam volna akkor mint most, hogy mily sok kitűnő írás van már itt évszázadok és évezredek óta, nem írtam volna egy sort se, hanem valami egyebet csináltam volna.

A legszebb emberi, férfiúi és írói pálya végén így nyilatkozott a maga koros és halhatatlan vevre-jéről a világnak talán leguniverzálisabb s minden bizonnyal legtöbbet emlegetett írója. Ha tudta volna már akkor, amikor Werther-jével ajándékozta meg az emberiséget, hogy milyen gazdag a már rendelkezésre álló irodalom, nem szaporította volna azt egyetlen sor írással sem. Csak a genie lehet ilyen szerény... És mi, itt »lent«, a Vajdaságban azon vitatkozunk, hogy ki az író köztünk? Ki tarthatja magát és kit nevezhetünk annak?

A kérdés, így fölállítva, nem fog eldőlni, mert az, hogy ki tarthatja magát írónak, az illetőnek az önismeretétől, s hogy kit ismernek el annak, az olvasók ítélőképességétől, tehát két igen labilis tényezőtől függ. Akiben goethe-i szerénység van, az — a citált mondás bizonyítja — nem fogja magát egykönnyen íróvá kinevezni, még ha csupa Faustokat és Meister Vilmosokat ír is, akiben pedig szabódezsői önbizalom lakik, akkor is íróként viselkedik, ha az

írásai meg se közelítik a Szabó Dezsőit.

A Havas Emil vasárnapi cikke elég szabatosan megmondja, hogy ki az író. Az, aki mást mond mint mások, s azt másként, eredeti módon és olvasáramlítóan mondja. Ha bizhatnám az ízlések találkozásában s az ítéletek rokonságában, azt mondanám, hogy fején találta a szöveget, s hogy most már megvan, — már tudjuk, ki az író s ki nem az. De hát ahány ucca, annyi ízlés, a hány város, annyi ítélet, s ahány ház, annyi kritika. Ki ítéli meg, hogy a cikk-író által felállított és szerintem igen helyesen alkalmazott kritérium kibén van meg és kibén hiányzik? A korbelti kritika? A későbbi irodalomtörténet? Az íróársak? A publikum? Az írói minőség megint csak vitás lenne, mert az említett areopágok nagyon különböző verdikteket hoznának... Eredetiségmérő vagy talentométer kellene, hogy az ő különben igen találó meghatározása alapján is klasszifikálni lehessen az írókat; hogy az egyiket föltessék-hessük a Parnasszusra, s a másikat elhessegethessük onnan.

Annak az »intelligens feltétlenül művelt, képzett« uriembernek is igaza van a maga szempontjából, akinél (mint Windischgraetznél az ember a bárónál) az író Molnár Ferencnél kezdődik. De csak az ő szempontjából. Mert ha ez a szempont jogosult, akkor az se lesz jogosulatlan, amelyet egy másik ur — s az se lesz éppen műveletlen — fog vállalni, aki esetleg így nyilatkozik:

— Nálam az író Goethe-nál, Cervantesnél, Balzac-nál és Romain Rolland-

nál kezdődik s így nekem Molnár Ferenc se író.

Azt hiszem, itt a szempontban van a hiba, sőt téves a kiindulópont is. Az írók nem kezdődnek sehol, se Cervantesnél, se Molnár Ferencnél, se senkiféleképpen. Mert ha elfogadnánk egy ilyen kezdést mint fok- és értékmérőt, akkor rémsok írója volna annak a boldog embernek, akinél ez a meghatározás már Bajza Lenke asszonyságnál, vagy Ohnet urnál, s ugyancsak kevés annak a boldogtalannak, akinél az csak Flaubert-nél, vagy Balzac-nál kezdődik.

Az olvasónak, legyen az bármily intelligens, nem adhatunk több jogot mint a kritikusként, s az nem állíthat föl írói mértéket. Mondhatja, hogy ezt vagy azt az író nem olvassa, azt is, hogy számmának tartja, de nem állíthatja, hogy X. vagy Y. nem író, mert kisebb s jelentéktelenebb mint az, akit ő még hajlandó írónak akceptálni.

Nagyon köszönöm H. Emil barátomnak, hogy e sorok íróját el akarta »fogadtatni« íróknak azzal az ural, aki vitatkozott vele az értéktelenségéről. Kár volt buzgólnodnia. Én magam is csak azért tartom magam íróknak, mert mindenkit annak tartok, aki azért dolgozik, hogy az írással magának vagy másoknak gyönyörűséget szerezzen. Én magam mindig élvezek, ha írok, s hogy ha nem is soknak, de egyeseknek okoztam már egy kis örömet az írással, azt jólesően bizonyítja a levelesládám, amelyben sok nálamnál különb szellemnek az elismerő szavait őrzöm. Ha ez nem így volna, bizony abban a tudatban, hogy majdnem mindenki szeb-

ben ir nálam, én se tartanám íróknak magam.

Legjobban szerettem volna persze, ha ez a disputa föl se merül. Mert ha a közönség egy része az egyik, másrésze meg a másik vajdasági magyar író köztársaságát ki a céhből, s ha így lassankint végigszapulja a hallhatatlanságnak azt az ötven jelöltjét, akik irodalmi társasággá akarnak tömörülni, akkor hogyan és kikből fog ez a szépcélú egyesülés rekrutálódni?

Nem kívánhatom, hogy mindenki elfogadja a meghatározásomat, de az íróknak — s különösen nekünk apró íróknak — meg lehetne egyeznünk abban, hogy mindenki író, aki irodalommal foglalkozik, s szépirodalmi tekintetben író mindenki (ahogy fentebb mondtam), aki a maga vagy a közönség gyönyörködtetésére szokott írni. Hogy ez sikerül-e neki, az a litteratura szempontjából nem fontos. Mindig több fölösleges könyv jelent meg mint házagpótló, s ez így lesz mindig. A közönséggel nem történik semmi méltatlanság, — ő azt olvas, amit akar. S legfeljebb nem fogja azt mondhatni: ez nekem nem író, hanem ezt: ez nekem nem irodalom.

Tehát azért, mert valaki rosszul vagy ostobán ír, még nem szünik meg író lenni, legfeljebb fölösleges, nélkülözhető, rossz író lesz. Ez szabad pálya, olyan mint a kereskedő. Ha nekem egy kereskedő vagy a portékája nem tetszik, akkor nem megyek a boltjába és nem vásárolok tőle. De nincs jogom azt mondani, hogy nem kereskedő. Mert az, mi hely kereskedik,

Magyarország

gazdasági tárgyalásokat kezd az SHS királysággal

Az új budapesti jugoszláv követ munkája

Budapestről jelentik: A jugoszláv kormány neirégiben, mint ismeretes, visszahívta Milojević budapesti követet és helyére kinevezte Popovics Tihamért, aki már elfoglalta hivatalát, sőt a napokban már át is adta akreditáló levelét Horthy kormányzónak.

Milojević követ visszahívását és Popovics Tihamér kinevezését magyar politikai körökben úgy magyarázzák, hogy a jugoszláv kormány a személycserével új politikai kurzust kezd Magyarországgal szemben. A helyzetet jól ismerők szerint ez a kurzusváltozás elsősorban a gazdasági és kereskedelmi kapcsolatok léptetésének lehetőségeit hozza meg. Ennek ellenére, hogy a SHS. királyság és Magyarország között továbbra is fennállnak a politikai ellentétek, valószínűnek tartják a magyar kormánykörök, hogy miután a magyar kormány már több ízben kifejezte hajlandóságát a gazdasági tárgyalások megindítására, a jugoszláv kormánnyal rövidesen sikerül megegyezni a tárgyalások lefolytatására. Hir szerint Popovics követ ezirányban már megbeszéléseket folytatott az illetékes magyar körökkel, amelyek mindent elkövetnek, hogy a két ország között az ellentétek elsimuljanak és a gazdasági tárgyalások minél előbb megkezdődhessenek. Egyelőre az előzetes megbeszéléseknek még nincs semmi konkrét eredményük, de biztosra veszik, hogy a jugoszláv-magyar delegátusok még ezen a tavaszon összejönnek, hogy a két ország közti kereskedelmi egyezményt megteremtsék.

Károlyi Mihályné

igénykeresete a magyar államkincstár ellen

Ékszerai kiadását kéri

Budapestről jelentik: A Károlyi Mihály ellen fogantatott zárlat alkalmával a hitbizományi ingatlanokon kívül tudvalevőleg zár alá vette a bíróság Károlyi Mihály összes ingóságait, a palotában és a parádi kastélyban talált bútorokat, drágaságokat, arany-, ezüst-, neműket, képeket, ékszereket, valamint a különböző pénzügyintézeteknél Károlyi Mihály nevében kezelt értékpapirokat.

Károlyi Mihályné mintegy két évvel ezelőtt a maga és gyermekei részére tartásdíj megítélését kérte s az elsőfokú bíróság helyt is adott kérelmének, de a törvényszék és a Kuria megváltoztatta a járásbíró végzését s elutasította Károlyi Mihályné kérését azzal az indoklással, hogy a feleségnek és kiskorú gyermekeknek csak az esetben járna tartásdíj a zár alá vett vagyona jövedelméből, ha Károlyi Mihályt nem követelték volna külföldre.

Károlyi Mihályné most jogi képviselői, dr. Nagy Vince, dr. Buza Barna és dr. Ács Jenő ügyvédek útján igénykereset adott be a budapesti központi járásbíróhoz.

Keresetében Károlyi Mihályné azokat az ékszereket igényli, amelyeket a közműn alatt maga helyezett letétbe a Magyar Általános Hitelbank főintézeténél. Az ékszereken kívül kisebb értékű drágaságokra is igényt tart a magyar népköztársaság volt elnökének felesége, aki keresetében előadja, hogy az ingóságokat részben

örökölte, részben ajándékba kapta s ezért azok az ő kizárólagos tulajdona. Tulajdonjoga bizonyítására hivatkozik a beadványban gróf Andrássy Gyuláné, gróf Pappenheim Sziegfriedné és gróf Cziráky Józsefné tanukra.

A központi járásbíró az igénykereset tárgyalására rövidesen határnapot tűz ki.

Sok a gimnázium és kevés az elemi iskola

Közüktatásügyi vita a parlamentben

Beogradból jelentik: A parlament hétfői ülésén Jovanović Ljuba házelnök bejelentette, hogy 20 megválasztott képviselő benyújtotta mandátumát igazolás végett. A parlament elhatározta, hogy a mandátumokat az igazoló bizottság elé utalja.

A napirenden levő közoktatásügyi tárca költségvetéséhez elsőnek Markovics Szevetiszláv radikális szól hozzá. Hangsúlyozza, hogy nem akarja a költségvetés jövedelait dícsérni, csupán a hiányokra mutat rá. A nép között az analfabetizmus nagyon el van terjedve nemcsak a háború előtti Szerbiában, hanem a többi tartományokban is. Szükség van az elemi iskolák szaporítására. A középiskoláknál az a baj, hogy a gimnáziumok túltengenek különösen a háború utáni iskolaalapítások következtében. Szerinte elég lett volna a gimnáziumokból annyit, amennyi a háború előtt volt, inkább ipari és földműves iskolák számát kellett volna szaporítani. Követeli, hogy a külföldön tanuló diákok ösztöndíjait szállítsák le. Foglalkozik a boszniai közoktatásügyi állapotokkal és ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy a muzulmánok Kemal pása uralmát kívánják.

Milkovics Hassan: Hazugság!

Markovics Szevetiszláv: Rátér a

közüktatásügyi egyéb kérdésére, végül kijelenti, hogy a költségvetést elfogadja.

Agatonovics demokrata beszél ezután. Kifejti, hogy szerinte a legfontosabb tárca a közoktatásügyi, mert ez a nemzeti szellem letéteményese. A közoktatásügyi politikai fontosságát hangsúlyozza, rámutat arra, hogy célszerű politikával kiegyenlíthetők a néptömegek közti kulturális és egyéb különbségek. Az elemi iskolai tervet elavult. Azzal vádolta meg a kormányt, hogy pártpolitikát visz az iskolákba. Figyelmezteti a közoktatásügyi minisztert, hogy Boszniában, Montenegróban és Dalmáciában új iskolaépületekre van szükség. Új egyetemeket véleménye szerint, nem kell felállítani, mert az egyetemek csak növelik a tisztviselő-proletárok számát. Népegyetemeiket követeli. A közoktatásügyi vezetését nem pártpolitikus miniszterre, hanem közoktatásügyi tanszakra kellene bízni.

Agatonovics beszéde után a Ház megszavazta a bolgár egyezmények sürgősségét.

A parlament legközelebbi ülésén kedden lesz, amelyen, hír szerint, Raics Balázs is fel fog szólni a közoktatásügyi költségvetés vitájában és szóvá teszi a vajdasági közoktatás anomáliáját.

Poincaré a felhatalmazási javaslat változatlan megszavazásához köti miniszterelnökségét

Csütörtökön fel akarja vetni a szenátusban a bizalmi kérdést

Párisból jelentik: Vasárnap korán reggel minisztertanács volt az Elyséeben Millerand elnökleto alatt, hogy megvitassa a pénzügyi viszonyokkal és a frank ártolyamának újabb zuhanásával kapcsolatban előállított politikai helyzetet. A tanácskozásról a lapokhoz a külügyminisztériumtól a következő kommuniké érkezett:

A kormány megvitatta mindazokat a rendszabályokat, amelyek szükségesek, hogy a mostani pénzügyi bajokat orvosolja és a frank ártolyamának hanyatlását feltartásztassa, evégből a szenátusban oda fog hatni, hogy az előterjesztett pénzügyi javaslatokat mielőbb megszavazzák s e részben emlékeztetni fog a kamarában tett nyilatkozataira, amelyek az állami kiadások legmesszebbmenő korlátozására vonatkoztak, hogy véget lehessen már vetni az eddigi helytelen kölcsönpolitikának.

A szenátus pénzügyi bizottsága vasárnap délután három óraker tartott ülést. A pénzügyi bizottság tervei arra irányulnak, hogy az ideai állami költségvetésen kerek egy milliárd frank megtakarítást lehessen eszközölni és körülbelül négy milliárd új adójövedelemhez jusson az állam. Esti 8 óráig tartott a tárgyalás s a tanácskozást hétfőn folytatják.

A vasárnapi estilapok azt írják, hogy Poincarét nem izgatta különösebben a szenátusi bizottságnak az a határozata, amellyel a felhatalmazási törvényjavaslatot elvetette s bizottságot veszi, hogy végül ugyan abban a szövegben fogja meg

szavazni a szenátus ezt a javaslatot, mint ahogyan a kamarán keresztül ment.

A pénzügyi bizottság 36 tagból áll és a szavazás úgy alakult, hogy 18 szavazat volt a felhatalmazási javaslat mellett, 7 szavazat ellene s a tagok egy része tartzkodott a szavazástól. Ilyen körülmények között — írja a Liberté esti lapja — nem kell kormányválságtól tartani, mert vagy a pénzügyi bizottság fogja megmondolni magát, vagy a szenátus plénuma. Sokkal komolyabb az a nézeteltérés, amely Poincaré és a szenátus között a pénzügyi javaslatok és a felhatalmazási törvényjavaslat napirendretizése tekintetében keletkezett. Poincaré azt kívánja, hogy a szenátus már csütörtökre tűzze ki a plénumban ezeknek a sürgős javaslatoknak tárgyalását és az egész kormány lemondásával lenyegegőzött ellenkező esetben.

A helyzet már most az, hogy ha a pénzügyi bizottság estig végez s munkájával, a jelentést nem készítheti el olyan időben, hogy a házszabályok szerint a javaslatok már csütörtökön a szenátus napirendjére kerülhessenek s most számottevő politikusok igyekeznek rábírní Poincarét, hogy legalább 24 órával tolják ki a határidőt. Hogy sikerüljön-e nagy kérdés. Marcel Hatin, az Echo de Paris jól értesült politikai munkatársa, azt írja, hogy a miniszterelnök hallani sem akar elhalasztásról, ragaszkodik hozzá, hogy a szenátus a felhatalmazási törvényjavaslatot a kamara dual ellogadott szövegben szavazza meg és a csütörtöki ülésen fölveti a bizalmi kérdést.

D'Annunzio és Csicserin népbiztos szerelmi levelezése

A költőt Moszkvába hívják

Rómából jelentik: Az olasz-orosz kereskedelmi szerződés megkötése után D'Annunzio táviratot küldött Csicserin orosz külügyi népbiztosnak, amelyben emlékezteti őt, hogy a genói konferencián a szerződést előre megjósolta és fölkeri, hogy látogassa meg, ha Olaszországba jön.

Csicserin távirati válasza néhány nappal ezelőtt érkezett meg. A népbiztos megígéri D'Annunziónak, hogy föltétlenül föl fogja keresni, amikor Olaszországba utazik és arra kéri a költőt, hogy jöjjön Moszkvába, mert viszonzni szeretné azt a szíves vendéglátást, amelyet D'Annunzio gardonei villájában élvezett.

Kultura vesztegzár alatt

Miért nem használhatják a sztaramoravicaiak könyvtárukat?

Sztaramoravicáról jelentik: Az átalakulás után a helyi hatóság bezárta a sztaramoravicai Polgári Kört és lepecsételte a kör könyvtárát is, amely a község lakosságát olvasmánnyal látta el. Azóta a sztaramoravicai polgárság többször tett kísérletet, hogy a könyvtárat ismét megnyissák a község számára, de illetékes helyről mindannyiszor elutasító válasz érkezett.

A hivatalos álláspont ugyanis az, hogy a Polgári Kör könyvtára csak akkor oldható fel a zár alól, ha a kör működését a hatóság újból engedélyezni fogja. Viszont a kör működésének engedélyezését ahhoz a feltételhez kötik, hogy a vezetőség kétharmad részben szláv legyen. Ennek a feltételnek a sztaramoravicai Polgári Kör annál kevésbé tehet eleget, mert az egész községben csak 8 szláv család van. A bonyolult probléma tehát csak úgy volna megoldható, ha a sztaramoravicaiak megfelelő számú szláv családot telepítenének a községbe, hogy így a Polgári Kör vezetősége s választmánya az előírás szerint legyen megszervezhető.

Elmaradt

a Prónay—Magasházy párbaj Horthy szárnysegéde a párbaj első vidékre utazt.

Budapestről jelentik: Mult év március havában Prónay Pál és Magasházy László őrnagy között lovagias ügy támadt, mert Prónay tüntetőleg nem fogott kezét Magasházyval.

Magasházy László vitéz Svastics Imre ezredes és Koós Miklós százados utján provokáltatta Prónay Pált, aki Keresztes Artur és Abonyi Andor ezredeseket nevezte meg megbízottainak. A tárgyalások közben azonban Prónay Pál segédei megbízatásukról lemondottak és helyettük Prónay Pál nevében őgróf Pallavicini György és dr. Rác Vilmos léptek be 1923 május havában. A megbízottak megállapodtak az ügy teljes elintézésében és feltételeiben a párbaj idejét és helyét azonban a főparancsnokságtól leérkezendő jóváhagyás utániig elhalasztották. Időközben Rác Vilmos és a nemzeti hadsereg közti affér, amelynek következtében Rác és Pallavicini György a megbízatásukat Prónaynak visszaadták, aki újabb segédek bízott meg a lovagias ügy elintézésére. A megbízottak a napokban összeültek és ez alkalommal Magasházy segédei arra való hivatkozással, hogy Prónay ellen becsületsér-

tés miatt eljárás van folyamatban, felük nevében a lovagias ügy fegyveres elintézésének felfüggesztését kérték. Minthogy azonban Prónay segédei ehhez hozzá nem járultak, végül is megállapodtak fegyveres elégtételben. A kitűzött időben Prónay és segédei meg is jelentek a Fodor-féle vivóteremben, ahol azonban legnagyobb meglepetésükre csak Magasházy segédeit találták, akik tudatták velük, hogy *Magasházy szombaton délután elutazott anélkül, hogy őket értesítette volna.* Kijelentették egyúttal, hogy emiatt megbízatásukat visszaadják Magasházyknak.

Nemcsak az ügynökök csábitják kivándorlásra a magyar földmunkásokat

A martonosi gazdák csak téli robotmunkáért adnak aratórészt

E hó 20-án 8 martonosi magyar földmunkás-család vándorol ki Braziliába. A kivándorlók, olvasván azokat a hírlapi cikkeket, amelyek a lelketlen ügynökök csábitásairól számolnak be, levelet intéztek a Bácsmegyei Napló szerkesztőségéhez, hogy kivándorlásuk igazi okait megvilágítsák. A levél így hangzik:

— Szomorú szívvel hagyjuk itt szülőföldünket, de nincs más választásunk, mert itt nem tudjuk megkeresni mindennapi kenyerünket. Lelketlen ügynökök hiába csábitanak minket, ha azon a földön, ahol születtünk és amelyhez ragaszkodunk, megélhetést találunk. Mi nem a csábitásnak ülünk föl, hanem a kényszernek engedünk, amikor a jobb sors reményében hajóraszálunk.

Annak bizonyítékául, hogy nemcsak az ügynökök csábitásai okozták a kivándorlást, tessék közölni, hogy *a martonosi gazdák csak annak adnak aratórészt, aki télen és tavaszon minden fizetség nélkül robotmunkát végez nekik.* Egy talpalattnyi földet nem kaptunk, egy bokor kukoricánk vagy krumplink sem terem, miből élünk hát, ha az aratórészt az év többi részében ingyen kell dolgoznunk?

Amikor az újság a kivándorlásról ír, ne csak az ügynökök csábitó igéreteit említsék fel oknak, hanem vegye figyelembe azokat az állapotokat is, amelyek a szegény földmunkások helyzetét tarthatatlanná teszik.

Másfél milliárd koronát

akart kicsempészni Bécsbe egy magyar belügyminiszteri nyomozó Nyolc budapesti kereskedőt őrizetbe vettek

Budapestről jelentik: Szombaton délután a budapest—bécsi gyorsvonalat egyik másodosztályú fiúkjében a detektívek igazolására szólították fel *Gampel József* belügyminiszteri nyomozót, akit másfél évvel ezelőtt alkalmaztak a belügyminisztérium nyomozó osztályán és azóta állandóan mint vonatkísérő utazik Budapest és Bécs között. Megmotoszásakor *kabátbélésébe varrva nagy csomó értékpapírt találtak nála.* Ezután poggyászát vizsgálták át és ebben *egy milliárd négyszázmillió magyar koronát találtak* százezer és ötszázezer koronás kötegekben.

A detektívek Hegyeshalomnál lezártatták *Gampel* a vonatról és a legközelebbi vonattal Budapestre hozták. Kihallgatása során bevallotta, hogy *budapesti kereskedők megbízásából állandóan nagyértékű valutát és értékpapírokat vitt külföldre és egyszázalékos jutalmat kapott a megbízóitól.* *Gampel* vallomásaiban felsorolta azokat a budapesti kereskedőket, akik a csempészésre a megbízást adták. Vasárnap délelőtt folyamán *megtörténtek az intézke-*

dések azoknak a budapesti kereskedőknek az előállítására, akik Gampelnek megbízást adtak, hogy a másfél milliárd koronát és az értékpapírokat átsempésze a határon. *Nyolc kereskedőt állították elő a rendőrségen, akik kihallgatásuk során azzal védekeztek, hogy ők üzleti érdekből akarták gyorsan és*

A kalifa nem ismeri el az angorai határozatot

Továbbra is egyházfőnek tartja magát

Territétből jelentik: Vasárnap délelőtt ideérkezett *Traversini* követségi tanácsos, akit a berni kormány küldött s bejelentette látogatását *Abdul Medsid*nél. Teljes egy óráig maradt a kalifa lakosztályában. *Traversini* látogatásának okáról és céljáról hivatalos jelentést nem adott ki a svájci kormány, a számított kalifa környezetében pedig csak annyit árultak el, hogy tisztelgő látogatás volt, kizárólag udvariasságból történt, a *szövetségi kormány üdvözlötte Svájc területén a mohamedán egyház fejét.*

Politikai szempontból semmiféle akadályja nincs annak, hogy *Abdul Medsid* véglegesen letelepedhessen Svájcban. *Tartózkodásának a berni kormány nem is szabott semmi feltételt, mint ahogy tette más uralkodókkal szemben, akiktől politikai fogadalmat kívánt.* *Abdul Medsid* azonban nem politikai tényező, hanem *egyházfejedelem.* Illetékes helyen azt a felvilágosítást adják, hogy *a svájci kormány érdeklődött a kalifa jövő tervéről, mert a szövet-*

minden akadály nélkül lebonyolítani bécsi tartozásait kifizetését és ezért bízták meg a határrendőrségi detektívet az értékek kiszállításával. A rendőrség vasárnap éjszaka is őrizetben tartotta az összes előállítottakat, mert az *ügyet összehűgésbe hozzák a magyar korona legutóbbi bécsi nagy esésével.*

ségtanácsnak fontolóra kell vennie a dolgot, mielőtt hivatalosan és véglegesen letelepedési engedélyt ad *Abdul Medsid*nek a tartós letelepedésre. A svájci politikai hatóságok nem hiszik, hogy *Abdul Medsid* Franciaországba vagy Olaszországba készülne. Az erről szóló jelentések tárgyalások és svájci illetékes helyen arra magyarázzák, hogy *ezek az országok politikai célból szeretnék földjükhöz tudni a kalifát, mert messzemenő terveik vannak vele, holott Abdul Medsid mint egyházfejedelem nem akar politikai bonyodalmak középpontjába jutni és ezért választotta Svájcot.*

Egyébként *Abdul Medsid* nem ismeri el törvényesnek az angorai nemzetgyűlés határozatát, őt mint egyházfejedelemet az nem érinti s éppen olyan kevéssé veszi komolyan, hogy egyesek jelentkeztek a kalifa méltóságára. Egyelőre Territétben kíván maradni, hogy *bevárja a törökországi fejleményeket és a vallásos mohamedán világ érélyes felzudulását.*

Polyákovics szubotikai rendőrbiztosot négy évi fegyházra ítélték

Vukmanov Babián rendőr két évi fegyházra kapott

A kivallató rendőrök bűnügyének tárgyalása

Mint hétfő déli számunkban röviden megírtuk, a szubotikai törvényszéken hétfőn délelőtt kezdtek meg a *Polyákovics* Iván szubotikai rendőrségi köri biztos és társai bűnügyében a főtárgyalást.

Polyákovics rendőrbiztos tudvalevőleg két rendőrrel együtt egy bűnügyi nyomozás során *Kovács* Kata 65 éves öregasszonyt a saját lakásán vallatás közben úgy összeverte, hogy az asszonyt kórházba kellett szállítani, ahol kilenc nap mulva belehalt sérüléseibe.

A vádlottak tagadnak

Polyákovics Iván körüli rendőrbiztos, elsőrendű vádlott, kihallgatása során elmondja, hogy múlt év május 30-án, este 9 órakor, *Hunyadi* Pál bűnügyének nyomozása során, több rendőrrel megjelent a Pózsarevszka utcának abban a házában, ahol *Hunyadi* lakosa volt. A házbelleket kérdezte, hogy ismerik-e *Hunyadi* rejtékhelyét. Amikor a házba bement, *Hunyadi* fia, *Hunyadi-Szijaártó* István elmenekült a házból. Egy rendőr utána lött, de nem találta el.

Elnök: *Kovács* Katát is megkérdezte, hogy hol rejtőzködik *Hunyadi*?

Vádlott: Igen, tőle is kérdeztem. *Kovács* Kata az ágyon ült, amikor a szobába hozzá bementünk, *Hunyadi* felesége, *Rottman* Teréz is a szobában volt és az ágyban feküdt. Őt is megkérdeztem. A kis szoba egészen telve volt rendőrökkel és detektívekkel. Miután nem tudtam meg, a keresett *Hunyadi* Pál rejtékhelyét, kimentem a szobából. Hogy később mi történt azt nem tudom.

— Bántotta, verte maga *Kovács* Katát?

— Nem. Hozzá sem nyultam. Nem volt nálam bot, sem revolver.

— Bántották a rendőrök?

— Azt nem tudom. Az én tudommal nem bántották.

— Hát akkor hogyan történt, hogy *Kovács* Kata olyan súlyos testi sérüléseket szenvedett, hogy rá kilenc napra meghalt.

— Azt nem tudom.

Ezzel véget ért *Polyákovics* körüli biztos kihallgatása és a bíróság *Novotijlov* Simon másodrendű vádlottat hallgatta ki. Jelen volt a Pózsarevszka utcában, amikor az eset történt, de nem bántott senkit. *Vukmanov* Babián harmadrendű vádlott szintén tagadja, hogy bárkit is megütött volna.

A tanúk

A vádlottak kihallgatása után a tanukat szólítja az elnök. Első tanu *Rencsár* József, 59 éves, „most napszámos”, de cipészességhez is ért és ebben a szakmában is dolgozik. Elmondja, hogy abban a házban, ahol az eset történt, sokan laknak. Ő, *Kovács* Gizi, *Keserű* József, *Lakatos* István, *Kovács* Kata, *Hunyadi* és még mások. Azon a szerencsétlen estén ő a folyosón ült és *Lakatos* István cipészlet együtt dolgozgatott.

Elnök: Milyen napon volt az?

Egy szerdai napon volt, másnap Urnapja volt. A biztos ur bejött négy rendőrrel. A biztos ur kérdezte, hol lakik *Hunyadi*? Nem szóltam semmit, de *Lakatos* mondta: »Jóestét, biztos ur!» Mikor őriztem te veled dísznokat», mondta indulatosan a biztos ur, majd hozzám szólva, azt mondotta: »Gyerünk csak be a *Hunyadiék* szobájába». A konyhában elővették a *Hunyadi* fiát, *Szijaártó* Istvánt és elkezdtek ütni. A biztos ur ezután a konyhából bement a szobába, ahol *Kovács* Kata és *Hunyadi* né voltak. A szobából nagy jajgatást és botütéseket, puffogásokat hallottam. Egy rendőr kijött a konyhából *Szijaártóval* és *Vitaska* Gizával. A rendőr folyton ütötte *Szijaártót*.

Elnök: Forduljon meg, nézze meg a vádlottakat. Melyik volt a rendőr, aki ütötte *Szijaártót*?

Tanu (szembefordul a vádlottak padján ülő három emberrel.) Ezek egyike sem volt az. Egy magas, orosz rendőr volt.

Elnök: Az már Oroszországban van.

Tanu: Amikor a rendőr ütötte és fogta *Szijaártót*, az valahogy kiszabadította magát a rendőr kezei közül és kiszal-

adt az utcára. A rendőr utána lött, de nem találta. A rendőr aztán hozzánk jött és szidott minket. Rövid idő múlva jött ez a kicsike (*Vukmanov* Babián vádlottja mutat) nekem jött, ugrált a meztelen lábamon és gumibottal ütött a fejemen, lábamon, ahol ért. Majd engem abba a szobába, ahol ő *Kovács* Katával és *Hunyadinéval* volt és ahonnan jajgatását és puffogását hallottam.

A biztos ur egyre kérdezte *Kovács* Katától, hogy ki volt, aki megszökött. *Kovács* Kata jajgatva mondta, hogy *Hunyadiék* voltak.

Elnök: Maga mondja, hogy hallotta a folyosón az ütések is. Gumibottal ütötték az asszonyt?

— Nem. botütéseket hallottam.

— Látott maga *Polyákovics* biztos kezében botot?

— Igen. Vastag sétatbot volt a kezében. Engem is ütött. Elmondja ezután *Kovácsné* megveretését. »Az asszonyt felfordították, egyik lábát a biztos ur, a másik lábát a nagy orosz rendőr fogta, *Vukmanov* ütötte. Azátn, amikor a földre bukott, nekiesett a biztos ur, mellette fogta, csavarta a mellét és a botjával úgy szurkálta, mint a bajonettel szoktak szurkálni. A meztelen testét ütötték. Mikor jajgatott, azt mondotta neki a biztos ur: »Mit jajgatsz, ki bánt? Ugyis a kórházba visznek.« Egy óránál tovább tartott a kínzás. Mikor a feleségem bejött a szobába, — mondja a tanu — a biztos ur pofonvágtá. A feleségem is részt huzott a verésből. Akkor hagyták abba a verést, amikor egy titkos odajött és kérte őket, hogy ne üssenek tovább bennünket. Mindenkit megverték, aki a házban volt. Egyedül *Hunyadi* Pál feleségét nem verték meg.

Rencsár József tanu után *Peraszics* Bozsidar dr. törvényszéki orvos terjesztette elő orvosi szakvéleményét. *Kovács* Kata és *Rencsár* sérüléseiről. Utána folytatták a tanukihallgatásokat.

Rencsár Józsefné, *Hunyadi* Pálné, *Rottman* Teréz, *Lakatos* József, *Vitaska* Giza, *Szijaártó* István, *Rencsár* Róza, *Rencsár* Etus tanuk mind súlyosan terhelő vallomást tesznek a vádlottak ellen.

Ezzel véget ért a bizonyítási eljárás és a perebszédre került a sor.

Az államügyész a rendőri brutálításokról

Vasziljevics Ljuba dr. államügyész, a közbád képviselője azzal kezdte vádbeszédét, hogy a rendőrségnek általában a bűnözések megelőzése a legfőbb feladata s mint ilyen a törvény szemének nevezhető. Amikor azonban azt látjuk, hogy a rendőrség egy lopási eset kinyomozásának során maga egy ember halálát okozza, — tehát sokkal nagyobb büncselekményt követ el, mint amilyent kinyomozni akar, — akkor bizonyára mindenki azt fogja mondani, hogy a törvények ilyen öreire semmi szükség sincs. Nem kívánja ezt az esetet általánosítani és tudja, hogy nem minden rendőr ilyen, éppen azért, maga a rendőrség méltósága és tekintélye, valamint az ehhez fűződő fontos érdekek követelik meg, hogy az olyan rendőröket, mint amilyenek itt a vádlottak padján ülnek, a bíróság a legszigorubb büntetéssel sújtsa. Rámutat ezután arra, hogy a legritkább esetben sikerül bizonyítani azt, hogy a nyomozó rendőrség bántalmazza a terhelteket, mert a rendőrség minden bizonyítékot eltüntet. A jelen esetben azonban a halál olyan bizonyítékot szolgáltatott, amit eltekinteni nem lehet. Kéri a bíróságot, hogy *Polyákovicsot* a legszigorubb büntetésre meg, a rendőröket is sújtsa, de enyhébben mivel ők alárendeltek voltak.

Ezután *Nardim* Henoje dr. és *Pere* Dragutin dr. védők terjesztették elő a védelmet, kérve a bíróságot, hogy vegye figyelembe az enyhítő körülményeket.

A bíróság rövid tanácskozás után kihirdette az ítéletet, mely szerint

Polyákovics Iván biztosot négy évi fegyházra, **Vukmanov** Babiánt 2 évi fegyházra ítélte, **Novotijlov** Simont

— aki ellen semmiféle bizonyíték sem merült el — felmentette.

Vasziljevics dr. ügyész megnyugodott az ítéletben, az elítéltek felebbeztek.

Rablóüldözés holdvilág mellett

tüzön-vizen-háztetőn keresztül

Az Antunovicseva-ucca szenzációja

Szombaton éjjel az Antunovicseva utca 9 szám alatti Vojnits-féle ház lakói különös zajra lettek figyelmesek. A padlásról lábdobogás és butorok dobálásából származó hangok verték fel az éjfélutáni órák csöndességét és az alvók rémült segélykiáltásokra ébredtek fel álmukból. A bátrabb lakók csakhamar alkalmi alkalmi alakulatba tömörültek s botokkal, piszkavassal és más szerszámokkal felszerelve hősiesen behatoltak a padlásra. A padláson fosztogató betörők gyanútlan kényelmességgel fosztogattak és pakkoltak, amikor az elszánt, hálóingos különítmény vad huj-huj kiabálással lecsapott rájuk. A tolvajok az első rémülettől megdöbbenve dobálták el a már összeszedett holmikát és a padlás ablakon keresztül hanyat-homlok menekültek ki a háztetőre. A vitéz lakók az első roham sikerétől nekibátorodva, tovább üldözték a menekülő tolvajbandát és a holdvilágos éjszakában, a meredek háztetőn mozijelenetbe illő vad hajszát kezelték. A betörők a ház ereszen elágazó csatornahálózat segítségével átkuszták a szomszéd háztetőre és a széles kéményen át behatoltak a lakásba. Az üldözők erre visszasiettek és létrák segítségével felrohantak a háztetőre. De a betörők ezalatt már leérték az uccára és csakhamar eltűntek a szomszédos sötét kis uccában. A hálóingos vadászoknak többen voltak a szemtanúi, akik egyáltalán nem fogták fel tragikusan a dolgot és zajosan éljeneztek a hős lakókat, kik ezután hazaballagtak tovább aludni. A rendőrség keresi a betörőket.

Kiutasítottak

az országból

egy novisadi jugoszláv állampolgárt
Ifj. Pekló Béla noviszadi műépítésszel egyfeljentes miatt átadották a határon

Noviszadról jelentik: Egész Noviszadon kinos feltűnést keltett, hogy szombaton éjjel a belügyminisztérium rendeletére a noviszadi rendőrség kiutasította az országból Ifj. Pekló Béla ottani műépítésszel, aki jugoszláv állampolgár és így a kiutasítás teljesen törvényellenes volt.

Amint a kiutasítás előzményeiből kiderül, Pekló rosszündulatu feljelentésnek lett az áldozata, a kiutasítás elrendelésénél pedig az illetékes fórumok nem vették figyelembe, hogy a fiatal műépítész, mint a S. H. S. királyság polgára, egyben tartalékos főhadnagyja is a jugoszláv hadseregnek. Ifj. Pekló Béla Budapesten végezte el iskolai tanulmányait és három hónappal ezelőtt tért vissza Noviszadra, ahol azóta atyjának építészeti irodájában dolgozott. Néhány héttel ezelőtt Peklót feljelentették, hogy magyarországi tartózkodása alatt a magyar hadseregben mint aktív főhadnagy teljesített szolgálatot. A feljelentés szerint múlt év őszén mint tisztet Halasra, majd Kelebiára osztották be, ahol a hirszerző osztálynál a S. H. S. királyság elleni kémkedési ügyekkel foglalkozott.

A katonai hatóság megállapította, hogy december hónapban több katonakötelessel együtt Pekló is, mint noviszadi illetőségű jugoszláv állampolgár katonai behívót kapott és a jelentkezési iv alapján kapott a budapesti jugoszláv követségen utlevelet. Noviszadra való visszatérése után jelentkezett a katonai hatóságoknál, ahol kihallgatták és jelentkezését tudomásul vették.

Az említett feljelentés alapján a belügyminisztériumból kedden utasítás érkezett a noviszadi rendőrségre, hogy Ifj. Pekló Bélát a legrövidebb időn belül ki kell utasítani az

ország területéről. A rendőrség a kiutasítási rendeletet közölte Peklóval, akit rendőri kísérettel szombaton Horgosnál átadták a határon és ott a magyar hatóságoknak átadták.

A fiatalember családja most akciót indított, hogy a kiutasítást megsemmisíthesse, beigazolja a feljelentésben közölt vádak alaptalanságát és így Ifj. Pekló Béla hazatérését lehetővé tegye.

Csak a költségvetési vita után igazolja a parlament a horvát mandátumokat

A minisztertanács ülése

Beogradból jelentik: A kormány hétfőn este 6-8-ig minisztertanácsot tartott. Pasics szokása ellenére már 7 órakor távozott a minisztertanácsról, ami nagy feltűnést keltett és különböző kombinációkra adott alkalmat. A miniszterelnök nem az udvarhoz hajtatott, hanem hazament és igen jó hangulatban volt.

A minisztertanácsban több kisebb resortügy elintézése után a kormány — mint beavatott helyen tudni vélik — a horvát mandátumok igazo-

lására nézve úgy határozott, hogy az igazolóbizottság jelentését csak a költségvetési vita letárgyalása után tüzeti napirendre. A parlament ugyanis csak akkor szakítja meg az igazolás ügyében a költségvetési vitát, ha a többség a kérdés letárgyalását sürgősnek mondja ki. Mint-hogy a kormányzó párt a sürgösséget nem fogja megszavazni, a horvát mandátumok parlamenti igazolása április eleje előtt semmiestre sem várható.

A népszövetség magyarországi delegátusai megkezdték tárgyalásaikat a magyar kormánnyal

Harding elfogadja a főellenőri tisztséget

Budapestről jelentik: A népszövetségi delegáció hétfőn megkezdte hivatalos tárgyalásait a magyar kormánnyal. Az első plenáris ülésen a külföldi delegátusok a beteg M. Avenol kivételével teljes számban jelentek meg, a magyar kormány részéről pedig Bethlen István gróf miniszterelnök, Daruváry Géza külügyminiszter, Walkó Lajos ideiglenes pénzügyminiszter, Bud János közlekedési miniszter és Kállay Tibor volt pénzügyminiszter, kölcsönügyi megbízott vettek részt.

Délután 6 órakor Popovics Sándor részvételével folytatódó tanácskozás volt, amelyen a magyar jegybank-törvényről tárgyaltak.

Ezenkívül egyéb fontos pénzügyi és gazdasági kérdésekről is hosszasan tanácskoztak.

Beavatott helyen úgy tudják, hogy a delegáció március hónapban elkészül munkájával és így a népszövetség már április elején foglalkozhat a magyar kérdéssel.

Van Hamelt, a bizottság holland tagja a népszövetség főtákarának meghívására hétfőn Genfben utazott, hogy tárgyalásait eddigi eredményeiről beszámoljon.

Párisi jelentések szerint Harding kijelentette, hogy hajlandó a népszövetség megbízásából Magyarország pénzügyi ellenőri tisztségét elvállalni.

Ujjászervezik a vajdasági gyáriparosok szövetségét

Három kerületi és egy központi szervezet lesz a Vajdaságban
A gyáriparosok egyesületei konferenciát tartottak Suboticán

A vajdasági gyáriparosok szervezeteinek kiküldöttéi hétfőn délután és este konferenciát tartottak Szuboticán a Lloyd helyiségében a gyáriparosok ujjászervezése tárgyában. A tanácskozásokon a Gyáriparosok Szövetségének beogradi országos központja részéről Csarcsin Gyókö főtákar, a vajdasági szövetség képviselőjében Dungserszki Gyókö elnök, dr. Petrovics Brankó, a noviszadi terménytőzsde főtákarja, valamint dr. Kovacsevics Milivoj és Mesterovics Milán noviszadi gyárosok, a bánági szövetség részéről Sztanojlovics becskerekai iparkamarai titkár, a Szuboticei Gyáriparosok Szövetsége részéről Rottmann Imre elnök, Manojlovics Dusan al-elnök, Damjanovics Milán titkár, valamint a választmány tagjai jelentek meg.

A tanácskozáson elhatározták, hogy a vajdasági gyáriparosok szövetségét ujjászervezik és Noviszad székhellyel egy központ alá csoportosítják. A jelenleg már fennálló szuboticei és becskerekai kerületi szövetségeken kívül Noviszadon is kellő alsóbácskai szövetség alakul. E három szövetség közt az összekötő kapocs, mint központ, a novemberben már megalakított és Noviszadon már működő Vajdasági Gyárosok Szövetségének Központja fog működni. A központi szövetség alap-szabályait ennek megfelelően módosítani fogják.

A szuboticei (felsőbácskai) szö-

vetség körzetébe Szubotica, Topola, Szentá, Sztarakanizsa községi és járási, a szombori járásból a bajmoki gyárvállalatok, — körülbelül 100 ipartelep.

A noviszadi (alsóbácskai) ezután megalakítandó szövetséghez a többi bácskai gyáripari telepek — körülbelül 150 vállalat.

A becskerekai szövetséghez a bánági ipartelepek — mintegy 150 vállalat, fognak tartozni.

Mind a három kerületi szövetség a helyi vonatkozású ügyekben teljesen önállóan intézkedik, míg a közös érdekű kérdések tárgya a Vajdasági Szövetségek Központja útján nyer elintéztést. A központ vezetőségébe mindhárom szövetség hat-hat tagot delegál, a vezetőség negyedévenként tart ülést a három szövetségi székhelyen felváltva. A kerületi szövetségek titkárait negyedévenként együtt tárgyalják le az aktuális ügyeket. A Gyáriparosok Szövetségének Vajdasági Központja a beogradi országos központ felé intézi el a közös érdekű ügyeket.

A vajdasági központ átszervezése a módosított alapszabályok jóváhagyása után azonnal meg fog történni.

Ki akarták szabadítani Csarugát

Szökésen érték Csaruga egyik bűntársát

Osizijekről jelentik: Csaruga rablóbandája, teljes látszámában, az osizijeki ügyészség fogházában várja sorsa beteljesülését. A hírhedt rablók — akik közül Mijics Miklóst a napokban, mint elítéltet, átszállították a mitrovicai fogházba — éjjel-nappal vasban vannak. A napokban a szigorú őrizet alatt levő rablók közül Krmpotic, akinek több gyilkosság terhele a lelkét, szökést kísérelt meg. Még eddig ki nem derített módon fűrészt és reszelőt csempésztek be hozzá, amelynek segítségével sikerült a kezén és lábán levő nehéz bilincseitől megszabadulni. Krmpotic a vasrácsos ablak alatt már két sor téglát kifeszített — csak az ablak kiemelése volt még hátra — amikor az őrség észrevette a szökési kísérletet, a rablót ismét meglátcolta és átszállította az egyik emeleti cellába.

Kihallgatása alkalmával Krmpotic kezdetben tagadott, később azonban bevallotta, hogy szökése után megkísérelte volna, hogy Csarugát kiszabadítsa. Beismerte, hogy már régóta készült a szökésre, még szabadlábban levő társai tudtával, akiktől időnként üzenetet kapott a fogházba. A törvényszék elnöke Krmpotic kihallgatása után azonnal személyesen vizsgálta felül a cellákat és szigorú utasítást adott, hogy Csarugát és társait éjjel-nappal a legszigorúbb felügyelet alatt tartásák, hogy minden szökési kísérletük lehetetlenné váljék.

HIREK

•••

— Venizelosz mégis elhagyja Görögországot. (Szikratávirat.) Athénből jelentik: Venizelosz kedden elutazik Görögországból. A volt diktátor Cannesben akar megtelepedni.

— Noviszad választói névjegyzékét nem hitelesítette a törvényszék. Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszék a Noviszad város által beterjesztett választói névjegyzéket visszautasította, mert a névjegyzéket szabálytalanul állították össze. A névjegyzéket ezért most újból el kell készíteni.

— A szociáldemokrata párt nagygyűlése Starakanizsán. Noviszadról jelentik: A szociáldemokrata párt vasárnap nagygyűlést tartott Starakanizsán. A nagygyűlés első szónoka Szekulics Milán képviselő volt, aki beszámolt a párt parlamenti működéséről. Utána Brkics Vojin volt szociáldemokrata képviselő mondott hatásos beszédet.

— A belügyminiszter jóváhagyta a városi nyugdíjasok nyugdíjának felemelését. Szubotica város egy régebbi közgyűlésén elhatározták, hogy a városi nyugdíjasok nyugdíját száz százalékkal felemelik. Most érkezett le ennek a közgyűlési határozatnak belügyminiszteri jóváhagyása és így a felemelt nyugdíjak kiutalása rövidesen megkezdődik. A főszámvevőség felhívja a nyugdíjasokat, hogy múlt negyedévi nyugdíjukat március 20-áig nyújtsák be a főszámvevői hivatalhoz számfelítés végett.

— Lossov tábornok Hitlerről és Ludendorffról. Münchenből jelentik: A Hitler-pör hétfői tárgyalásán Lossov tábornokot hallgatták ki. A tábornok kijelentette, hogy eleinte ő is Hitler szónoki képességeinek hatására állott, de később csalódott benne és meggyőződött róla, hogy Hitler nem való a diktátori szerepre. Ugyanúgy nem tartja alkalmasnak diktátorságra Ludendorffot sem.

M Ū L A B A K
M U K E Z E K
EGYENESTARTÓK.
SCHÖNBRUNN SUBOTICA
PAŠIČEVA ULICA 5. SZÁM. — TELEFON 2-75

— **Árverés a futtali Chotek-uradalomban.** Március hó 18-án tartják meg a Chotek-uradalomban az adótartozások fejében lefoglalt huszezer köbméter tűzifa és 800 köbméter épületfa nyilvános árverését. A tűzifa kikiáltási ára két millió dinár, az épületfa kikiáltási ára százhuszezer dinár.

— **Csalás miatt letartóztatott házaspár.** Noviszadról jelentik: A pancsevői rendőrség letartóztatta Löbl Jakab pancsevői kereskedőt, aki ellen az a gyanú, hogy több kereskedőt kétmillió dinárig megkárosított. Löblné, amikor értesült férje letartóztatásáról, beleugrott a Temesbe, de kimentették és a rendőrségre szállították, ahol letartóztatták.

A zsidó hitközség közgyűlése. A szuboticei zsidó hitközség vasárnap tartotta meg közgyűlését, amelyen a hitközség alelnökeivé **Hartmann Józsefet** és **dr. Török Bélát** választották meg. Ugyancsak megválasztotta a közgyűlés — régi szokás szerint — a szuboticei zsidó hitközség disztagjait is **dr. Alkalay Izsák** országos főbíró, **dr. Manólovics Vladiszláv** közjegyző, **Vály Gyula** mérnök, **Hartmann Rafaelné**, **Czopf Henrik** és **Szabados Sándor** személyében.

— **Kétszer adta el butorait.** Noviszadról jelentik: Schäffer Fülöp né noviszadi lakos már régebben Párisba készült ott élő leányához, ezért butorait eladta Lesztár Mariska noviszadi asszonynak. Ez 1000 dinár foglalót adott a 4000 dinár vételára és a hátralékos összeget vasárnap akarta kifizetni és a butorokat átvenni. Amikor emiatt Schäfferné lakására ment, ott arról értesült, hogy ez Leonid Mihajlo orosz mérnök feleségének is eladta a butorokat és szombaton már el is utazott Párisba. A két vevő feljelentésére a noviszadi rendőrség táviratban kérte a bécsi és párisi rendőrségeket, hogy Schäffer Fülöpöt megérkezése esetén tartóztassák le.

— **Ujabb zavargások Irországban.** Dublinból jelentik: Dublinban az ir szabadállam kilencszáz katonatisztjét elbocsátották. Az elbocsátott ir tisztak fegyverrel és municióval ellátva, a közeli erdőbe vonultak vissza. Attól tartanak, hogy az elbocsátások miatt lázadás tör ki.

— **Noviszadon letartóztattak egy budapesti ügynököt.** Noviszadról jelentik: Fejes Antal ügynök még 1918-ban Noviszadon a Krausz és Neumann osijeki cégnek nagymennyiségű mézet adott e, amelynek vételára fejében 30.000 koronát felvett, azonban az árut nem szállította, hanem a pénzzel Budapestre szökött és ott ügynöki irodát nyitott. Fejes néhány nappal ezelőtt Noviszadra jött, ahol azonban a detektívek felismerték és letartóztatták.

— **Gyógyszerész rablási kísérlete.** Budapestről jelentik: Vasárnap délelőtt **Tardy Ferenc** színész felesége hazafelé tartott a Nagymező-uccában, amikor hirtelen mellette termelt egy idősebb ember, kezére ütött, úgy, hogy ezüst ridikülje a földre esett. Az ismeretlen támadó fölkapta a ridikült és futásnak eredt. A járőröknek azonban sikerült elfogni és egy rendőrnök átadni a különös támadót. Előállították a főkapitányságra, ahol megállapították, hogy Goldschmidt Arnold ötven éves gyógyszerész. Azzal védekezett, hogy hónapok óta nem kapott állást és az **éhség** készítette a rablótámadásra.

— **A Kadinec pőr titkai.** Mi történik egy világváros szalonjaiban? Ezzel a kérdéssel foglalkozik a világszerte nagy port felvert Kadinec pőr zárt tárgyalásainak hiteles gyorsírói jegyzetei alapján az **Ádám és Éva** első száma, mely most szerdán jelenik meg.

— **Elhalasztották Szubotica város közigazgatási bizottsági ülését.** Március hó 11-ére volt kitűzve Szubotica város közigazgatási bizottságának ülése. Az ülést azonban közbejött akadályok miatt március 12-ére halasztották el.

— **Rablóbandák garázdálkodnak Londonban.** Londonból jelentik: Vasárnap egyetlenegy napon három vakmerő rablás is történt Londonban. Felfegyverkezett banditák kiraboltak egy postahivatalt, körülbelül ugyanabban az időben egy másik rablóbanda kifosztotta egy külvárosi vasutállomás teherfeladási pénztárát s mind a két ízben kereket oldottak a rablók. A City egy áruházában is betörés történt, de ott észrevették a tetteseket s mikor a háztetőkön keresztül akartak menekülni, elfogtak közülük kettőt.

— **Eljegyzés.** Deutsch Rózsika, Taras és Steiner Endre Zoltán, Oroszlámos, jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Bankett a Hudozsesztveni-társulat tiszteletére.** Szubotica város kedden este a **Beograd** szálló éttermében bankettet ad a Hudozsesztveni Teater Szubotican szereplő tagjai tiszteletére. A városi polgármesteri hivatal felhívja a közönséget, hogy aki a banketten részt akar venni, ezt a szándékát legkésőbb kedd délig jelentse be a polgármesteri hivatalban.

— **Elfogott betörő.** Noviszadról jelentik: Kovacevics Mile február 28-án Petrovácon több betörést követett el s megszökött. A betörő Noviszadon bujkált, ahol azonban felismerték és a rendőrség hétfőn letartóztatta.

— **A budapesti rendőrség előállított egy hazatért emigránst.** Budapestről jelentik: Révész Mihálynak, aki a kommunai alatt a kormányzótanácsai jegyzőkönyvek vezetője volt, a budapesti rendőrség engedélyt adott arra, hogy hazatérhesen Bécsből, ahová a kommunai bukása után emigrált. Révész Mihály ellen az a vád, hogy a kormányzótanács jegyzőkönyveit eltüntette. Ezen az alapon a budapesti rendőrség tegnap este előállította, de Sztrache főügyész rendeletére szabadonbocsátotta. Az eljárás tovább folyik ellene.

— **Házasság.** Özv. Löbl Lajosné, Szaján és Hacker Izsó, Csoka, folyó hó 10-én házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Küzdelem az életért.** A Szubotican vendégszerelő Hudozsesztveni-társulat hétfő este a „Küzdelem az életért” című drámát adta elő zsúfolt ház előtt. A közönség elragadtatással élvezte a nagyszerű színészek szuggesztív erejű ábrázoló művészetét és azt a tökéletes összjátékot, amelyben minden szó, arcmozdulat és gesztus a drámai hatást gazdagítja. A világhírű moszkvai társulat kedden tartja utolsó előadását Szubotican.

— **Nem oszlott fel a szentaji Orjuna.** Szentajáról jelentik: A szentaji Orjuna vezetőségétől nyert értesítés szerint az Orjuna szentaji szervezete nem oszlott fel és a jövőben továbbra is működni fog.

— **Ádám és Éva.** A testkultusz és az erotikus felszabadulás modern hetilapja. Ez lesz az első magyar nyelvű folyóirat, mely a tréfás és komoly, de mindvégig érdekesítő és értékes cikkeket egész sorban foglalkozik a szerelmi élet problémáival és a háboru utáni társadalom erkölcsi keresztmetszetét adja. Az első szám szerdán jelenik meg.

— **Elfogott tolvajok.** Noviszadról jelentik: A noviszadi rendőrség letartóztatta **Kókai János** és **Sztraka Iván** noviszadi csavargókat, akik több lopást követtek el. A letartóztatott tolvajokat átadták az ügyészségnek.

— **Nagy bányakatasztrófa Amerikában.** (Szikratávirat.) Newyorkból jelentik: Czelgattában a villám becsapott egy bányába és óriási robbanást okozott. A beomlott bányakétszáz munkást maga alá akáknak megmentésére semmi remény.

— **Zsebtolvai asszony a Teréz-templomban.** Vasárnap délelőtt a szuboticei Szent Teréz-templomban zsebtolvajlás történt **Laktos Iona** szuboticei rovtomultu asszonyt. **Laktos Iona** notórius zsebtolvaj. A rendőrség letartóztatta és hétfőn átkísérte a szuboticei ügyészségre.

Ha asztalosmunkára van szüksége, keresse fel Zvekán és Madarász épület-, bútortól- és portálasztalosokat Subotica, Duličeva ulica 77. volt Pista-malom.

Butorok, ebédlők, hálók, uriszobák raktáron legolcsóbban Brauchlernál Subotica, Halptac.

Ami Önnek kell, az — **Elsaffuid!** Ez az igazi háziszőr, mely megszünteti fájdalmait! Próbaküldemény 27 dinár. **Feller V. Jenő** gyógyszerész, Stubica-Donja, Centrál 185. sz. (Hrvatska).

Modern konyhazarnitúrák fehérre zománcozva, garnitúrája 1500 dinár. Megtekinthetők **Strossmaferova** ulica 10 alatti festőműhelyben.

KÖZGAZDASÁG

A szuboticei kereskedők is részt vesznek a vajdasági hitelezők védőegyletének megalakításában. Noviszadon — amint már jelentettük — vasárnap a Vajdasági Kereskedők Hitelezői Védőegyletének megalakításáról folyó előkészítő gyűlésen nagy feltűnést keltett, hogy azon a szuboticei kereskedők, illetve ezek egyesülete nem képviseltette magát. Mivel a szuboticei kereskedelmi érdekeltségek megbízottai az e tárgyban tartott első ülésen sem vettek részt, arra következtettek, hogy a szuboticei kereskedők szándékosan távol tartják magukat a hitelezői védőegylet megalakulásától. A Szuboticei Kereskedők Egyesületétől nyert értesüléseink szerint a szuboticei kereskedők távolmaradása egyáltalán nem irányult a vajdasági hitelezői védőegylet megalakulása ellen, sőt abban a szuboticei kereskedők is hajlandók részt venni, azonban a Lloyd az eddigi gyűlésekre nem kapott idejekorán meghívást és így azokon nem képviseltethette magát.

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai
1924. március 10.

London 345 (7.19).
Lodon 345 (7.19).
Newyork 125.50 (7.285).
Prága 43.5—44 (7.38).
Bécs 879 (7.20).
Berlin deviza 548—552, milliárd márka (7.15), valuta 529—531 milliárd márka (6.89).

A zárójelben levő számok a dinár külföldi árfolyamának **zürichi paritás**át jelentik.

Noviszadi terménytőzsde, március 10. Változatlan irányzat mellett gyenge forgalom. Buza 79—80 kg.-os (2½) 325—330 dinár. Árpa (prompt) 320—325 dinár. Tengeri búcska (prompt) 245—247.50 dinár, március—áprilisi 247.50—252.50 dinár, április—májusi 250—255 dinár. Bab fehér bácska 680—685 dinár. Liszt 0-ás GG. 525—530 dinár, 0-ás G. 520—525 dinár, 2-es 450—460 dinár, 5-ös 395—400 dinár, 6-os 315—325 dinár, 7-es 272—280 dinár. Korpa 190—200 dinár.

Beograd, március 10. Zárlat: Amsterdam 29.75, Bécs 0.1142—0.1147, Genf

13.885—13, London 344, Milano 3.38—3.41, Newyork 30.25—30.50, Páris 2.89—2.90, Szófia 57, Prága 232—235.

Határidőre kötött devizazületek. Prága, április 15-re 2.34, Prága, április 30-ra 2.34, Páris május 15-re 2.80, Páris, május 30-ra 2.85.

Zürich, március 10. Zárlat: Newyork 580.50, London 24.80, Páris 21.50, Prága 16.7750, Budapest 0.0085, Milano 24.30, Beograd 7.25, Bukarest 3.10, Szófia 4.15, Bécs 0.0081 hétnyelcad, Brüsszel 18.80, Amsterdam 214.5, Berlin 130 (100 billió-ra.)

Budapesti értéktőzsde. A prolongációk magas kurzusain indult a tőzsde forgalma. A spekuláció a favoritpapirokat erősen vásárolta. Általában tíz százalékos áremelkedések következtek be, amelyek a zárásig megmaradtak.

Záróárnyomok (ezer koronákban):
Bankok: Angol-magy. 162, Bosny. agrár 113, Földhitelb. 748, Hazai 498, Szlavon. jelz. 96, Lloyd bank 26, Cseh iparb. 40, Magyar Hitel 1040, Jelzáloghitel 206, Leszámtoló 156, Olaszbank 44.5, Mercur 35, Osztrák Hitel 355, Keresk. bank 2475.
Takarékpénztárak: Belvárosi 81, Egyes. főv. 370, Ált. takarékpénztár 335, Pesti hazai 8475. Biztosítók: I. Magyar Bizt. 19750, Fonciére 600, Jég 450. Mal-mok: Back-malom 118, Borsod-miskolci 265, Concordia 84, I. bpesti gm. 250, Gizella 118, Hungária 202, Királymalom 53. Bányák és téglagyárak: Beocsini 1875, Borsodi 320, Szentgyörgyi 185, Cement 180, Szászvári 770, Kohó 1450, elővételi jog 880, Istvánégia 95, Kőb. gözt. 290, Drasche 550, Magnezit 5050, Aszfalt 112, Ált. közszénb. 5350, Salgó 1155, Ujlaki 370, Urikányi 1580. Nyomdák: Athenaeum 350, Franklin 260, Globus 114, Kunossy 43, Pallas 118. Vasművek és gépgyárak: Coburg 100, Gróf Csáky 36, Gazd. gép 280, Fegyver 2260, Frankl 220, Ganz Dan. 7350, Ganz vill. 3250, Hofherr 375, Kistarcsai 102, Láng 308, Lipták 29, Ált. gépgy. 83, Magyar acél 490, Rimamurányi 253, Roessemann 110, Schlick 155, Mörleg 48. Különtétele vállalatok: Ált. gázizzó 28, Ált. légszesz 1600, Bárdi 18, Baróti 18.25, Bóni 175, Danica 280, Diana 13, Daragi 47, Délicurko 1000, Czinner 13, Fgisz 100, Izzó 1225, Horvát cukor 1000, Gyapjamosó 112, Papír 66, Rézvényserf. 470, Temesi szesz 312, Fővárosi sör 75, Mitrágya 490, Juta 265, Karton 153, Klein 115, Keleti 65, Klotild 210, Ligetszan. 36, Magyar cukor 5350, Pamut 495, Gummi 710, Szalám 36, Mezőhegyesi Cukor 409, Intoroxim 53, Phöbus 82, Star-film 34, Szeg. kend. 750, Telefon 370, Temesi sör 320, Unio színház 36. Fapari vállalatok: Mercuria 10, Guttmann 830 elővételi jog 1250, Hazai fa 400, Honi fa 14.50, Malomsokly 18, Ofa 940, Szlavónia 176, Naciel 4500, Viktória but. 14.5, Zentai 330. Közlekedési vállalatok: Adria 2300, Atlantika 82, Közuti 49.5, Déliavasut 145, MFTR 595, Nova 227, Államvasut 840, Tröszt 195.

Utőtőzsde. Az irányzat az utőtőzsdén nem volt egységes. Egyes papirok megtartották mai legmagasabb árfolyamukat, általában azonban kisebb lemorzsolódás is mutatkozott, ami azonban csak árnyalattal gyengülést jelent.

Dr. KLEIN ENDRE

specialista nőgyógyász és szülész, a beogradi, berlini, valamint a gieseni tudományegyetem nőgyógyászati klinikájának volt assistense rendelőt f. évi március 17-én Subotican, **Szencanski (Zental) pnt 12. szám alatt** megkezdé. Rendel. d. e. 11—12 és d. u. 2—4. Telefon: 226.

Moravetz zeneműkereskedés

Timisoara (Temesvár, Románia)
Világvárosi művészi szaküzlet. Bármilyen zeneműre van szüksége, kérje egy lapon, gyorsan pontosan és a legolcsóbban kapja tőlünk. Jegyzékek ingyen. 989

„MARIOLA” arckrém a legjobb arcápoló!

NYILTER.**Értesítés.**

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a volt **Basić és Somoskövy**-féle üzlethelyiséget átvettem és azt a mai kor igényeinek megfelelően átalakítva és a legújabb **kézmű és divatárakkal** dusan berendezve a mai napon megnyitottam.

A n. é. közönség szives támogatását kérve és legfigyelmesebb pontos kiszolgálásról biztosítva

tisztelettel

Zomborcsevics István
(Barátok temploma során.)

1779

Broj 20. — o. s. 1924.

Dražbena objava.

Potpisani kr. sudski izvršilac na osnovu §. 101. zak. čl. LX. iz 1881. god. objavljuje da će usljed odluke broj 2274/2—1923. kr. sreskog suda u Odžacima na korist ovršioca Vilima Deutsch iz Kule zastupnoga po advokatu Dr. Josipa Sekelj iz Kule protiv ovršenika iz Lalića radi namirenja tražbina od zaost. 474 Din. i pp. prodati na javnoj dražbi pokretnine upisani u zapisniku plenidbe na broj 2274/2—1923 i procenjene na 3670 Dinara: 3 kom. svinjče, 4 kom. stola i 9 kom. stolica.

Dražba će se održati dana 18. Marta 1924. god. u 2 sati po podne u opštini Lalić.

Kupac je dužan odmah isplatiti cenu i preuzeti kupljenu stvar u smislu §. §. 107. i 108. zak. čl. LX. iz 1881. god.

U Odžacima, 22. februara 1924. god.

Jovan Vasić
kr. sudski izvršitelj.

1769

ABBZIA-ITALIA**CARA DI CURA ADRIATICO**

Délipart. Pompás fekvés. Délipart.

Napfürdők. **SZANATORIUM** Légfürdők.

Teljesen ujonan berendezve. a volt Gutenberg-villa. Tengeri fürdők Teljes penzió, orvosi kezeléssel együtt naponta 35 lira.

Szezon kezdet március 1-én.

Felvilágosítást ad a Cara di Cura Adriatico igazgatósága.

Kereskedelmi és Iparbank R.-T. Novisad

közli az érdekeltekkel, hogy a pályatervek elbírálása befejezést nyert.

Az első 4000 dináros pályadíjat ifj. Pekló Béla Novisad, a második 2500 dinárosat Schumacher Sándor mérnök és Plavec Mihály építész Novisad, a harmadik 1500 dinárosat Tomić Ljubomir építész Pancsevo nyerte el, míg Pečić Nenad, Novisad, terve a pályázati feltételek értelmében megvásároltatott.

A pályadíjat nem nyert tervek az intézettől személyesen vagy írásban visszakérhetők!

1761

Muraközi lovak

Igás tenyészkancák, tenyészmének és éves csikók állandóan kaphatók

Vajda Elemér, Čakovec

Muraköz, Jugoszlávia

Elsőrangú bácskai és bánáti referenciák. Istállók vasutállomással szemben.

Távíratcím: VAJDA ČAKOVEC, MEDJUMURJE
Interurban telefon 59, 4 és 3. 1502

A mai súlyos gazdasági viszonyok között is

feltűnő

jutányos áron szerezheti be tavaszi

kötöttáru

szükségletét, mert saját készítményű

kötött áruimból két héten át

március 16-ig

alkalmi árusítást rendezek, amely alkalommal

az árakat ténylegesen

25-30%-al

leszállítom

BECK JENŐ

Subotica, Pašičeva ul. 8.

1561

**Takarmányrépa
és heremagot**

legolcsóbb minőségben
olcsón ajánl

SEVER & Co.

Ljubljana

Eredeti párisi és bécsi

modellajdonságok

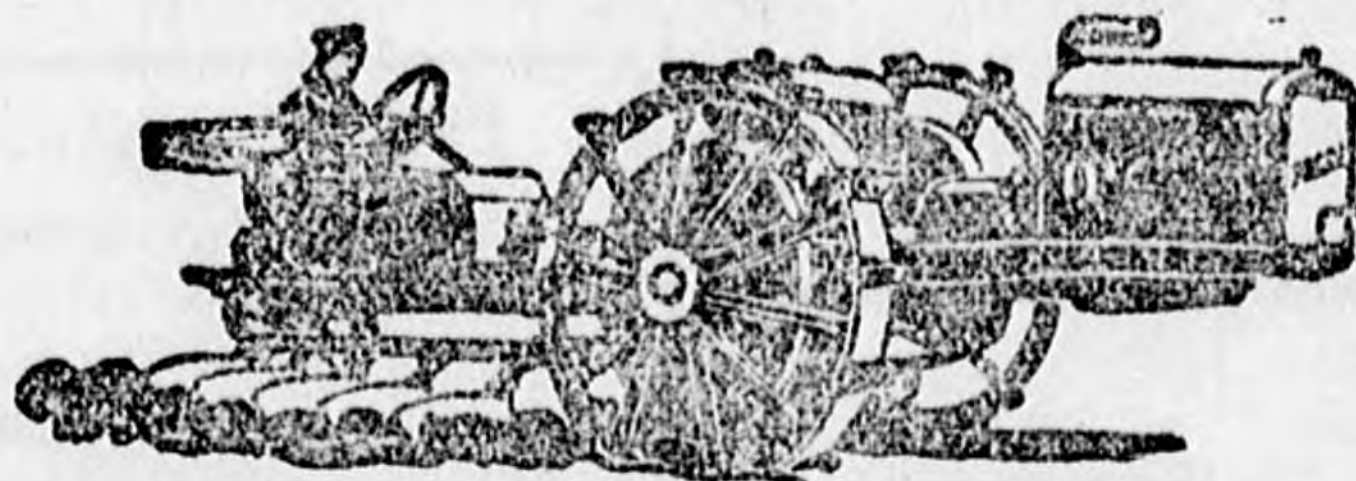
érkeztek

a legújabb átmeneti és tavaszi köpenyek, ruhák,
kosztülmök és jumperekből

HEGYI FÜLÖP

női divatruháza Subotica, Kralja Aleksandra ul. 7.

1675

20 lóerős Praga motoreke

a legjobban bevált szántógép!

RECORD IPARI és KERESKEDELMI R. T.

OSIJEK

1472

Cipőkereskedés keres azonnali belépésre

fiatal segédet

ki a szerb, német és magyar nyelvet bírja.

Ajlatokat „100“ jelű alatt Schmolka hirdetőiroda
1713 Novi Sad, Futoški put 2. továbbít.

Emmentali sajt

naponta friss tea-vaj eredeti gyári áron

kicsinyben is: M. VÁGÓ sajtgyári raktár

SUBOTICA, Paja Dobanovačkog ulica 7.

1016

Dynamok, motorok, transzformatorok stb.
javítása és tekercselése végeztetnek
jótállás mellett a

1474

SPECIALIS SZAKMŰHELYBEN

HOLITZKY KÁROLY

villamossági gépjavitó műhely Novisad, Parnog
Mina ulica 8. (Gözmalom ut) — Sürgőncím:
„TECHNIKA“

Elsőrendű építőmész

beremendi kőből égetett fehér darabos mész,
beočini portland cement, száraz villázott
bükkszén nagyban és kicsinyben jutányos áron

RÉVAI ADOLF SUBOTICA

Csirkepiac (Kisköz) Telefon 551.

1104

MOLINO

(Leinwand)

CHIFFON

(Wassertuch)

WATTA

(papianhoz)

OLCSÓN KAPHATÓ

A. ROMANO ZAGREB

Boškovičeva ul. 15. Telefonszám 23-66.

1560

Beocsini portland-cementet,
prima építőmeszet, továbbá detail-
eladásra fehér darabos meszet

legjutányosabban szállít:

SCHÖN ERNŐ

a Beočini Cementgyár R. T. képviselője
Subotica, Park Kr. Petra 9.

Telefon 42.

1521

Hölgyeim!

Gyermekek ruháit, kalapjait, fehérneműt
olcsón, chiccesen, izlésesen csakis a

„NOUVEAUTES“

divatszalonban készítik. Rudics-uca
Csajkás-ház, az emeleten.

1376

VIGYÁZZON!**a HUMANIK**

cipőgyár rendkívül olcsó árára.

Subotica, Aleksandrova ulica 7.

Kötő márc. 10-től hétfőtől március 12-ig szerdáig

Alexander Dumas világhírű regénye után
A HÁROM TESTŐR
IV. rész: A bosszu töre 8 fölvonásban.
Főszereplők: Simon Girard, Pierette Mad.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Állástkeresők az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din. Kérlezködésekhez válaszdíj megfizetésével.

márc. 10-től hétfőtől március 12-ig szerdáig

Lifka
FIX és FAX
4 fölvonás.
Fatty lakodalmá 5 fölvonás kacagató végjáték

FOGLALKOZÁS

Almolnári állást keres több évi gyakorlattal bíró. 45 éves. kis családú molnár mellesleg belépésre. — Megkeresésért Bartá István almolnár. B.-Topola. Kér. 1931

Fiatal segéd a rövidírási angro szakmából felvétetik Kohn Simonnál. Subotica. Pašičeva ulica 4. edénypiac. 1674

Órásségéd, fiatal, saját műszerrel. ki legalább perfekt munkás, azonnal felvétetik. Fürst Andor. Cantavir. 1754

Besseres deutsches Fräulein mit Jahreszeugnis sucht Stelle bis 1. April. Anträge unter »Fleißige« an die V. d. Bl. 1764

Vaskereskedősegéd. jó gyakorlatl. szerb és német nyelvismerettel azonnali belépésre kerestetik. Ajánlatok küldendők Stolz Henrik fia Novisad. Temerinska ulica 3. 1775

Flurhák 250 dinártól. férfőtönyök 780 dinártól. dívattfelöltők 980 dinártól feljebb. Elsőrangú kiállítás. Eisler Izsó. barátok-temploma során.

A tavaszi szezonra

hollandi firmákban, kémiai és földfestékben, német gyártmányú lakkokban, műanyag csatornákban, falimintákban, téglás valódi budai földben és az összes a szakmába vágó cikkek közül legolcsóbb bevásárlási forrás

Neuhaus i Kalmár
Subotica.
Iparosoknak és viszonteladókknak árengedmény. 1649

ELADÓ

35—40 hold termőföld és ház Szlavóniában

Bővebbet Stark Samu Rajevoselo (Szlavónia) 1767

Ó-borok, 5—6 évesek. pinocikarúsítás folytán jutányos áron eladók Sentán. Jedlicska szőlőbirtokosnál. 1630

Fűszer-vegyeskereskedés italmérésrel, forgalmas helyen, szép lakással, más vállalat miatt, kedvező árért átadó. Bővebbet Kurin Ernő, Ada. 1704

Farkaskutya, tenyésztésre alkalmas, nőstény, eladó. Érdeklődni lehet Bónis L. nál. Gradska Stedionica, Subotica. 1777

Kender-szövőfonal

1 1/2—25 számig legfinomabb olasz minőségben nyersen és fehérítve gyári áron kapható: 4187

Makso Šalgo
Osijek I.
Sürgönyeim: Maksalgo Osijek. Telefon 5-95.

Kávéházak, bárók
Káoszínók, éttermek
Jó felszert, csemegét
Ságinál vehetnek

SUBOTICA HUSPIAC
Telefon 448.

Budapestről jött családost kertész házmesterséget keres vagy bármilyen más állást kívánál, ahol lakást is kaphat: u. m. raktárnoki, szolgai, esetleg lakástakaritást. Beszél magyarul és szerb nyelven. Cím: Stipan Suha, 11. Kumičičeva ul. 37. 1778

Acél magánlőrő alkatrészek: 8—10 HP kazánhoz való jutányos áron eladó.

Tanoncok és szakmunkások fizetéssel felvétetnek. Hamburger gépműhely. Subotica. 1026

Eladó szőlőbirtok

Horgos-Királyhalom mellett 6 nagy és 8 kisebbből álló, teljes felszereléssel, tanyával felszerelt szőlő, a horgosi vasutállomás közvetlen közelében, 300.000 dinárért eladó. Irásbéli érdeklődések »Inter-reklam D. D.« Subotica Zrinjski trg 2. intézendők. 1761

Keresek megvételre egy könnyű homokfutó kocsit. Cím a kiadóban. 1785

Nagy háztelek belvárosban eladó.

Bővebbet Vel. Beeskerek Kunska ulica 11.

KÜLÖNFÉLE

Házasságot csakis jobb körökben, teljes díszkréció mellett közvetlen Közvetítőiroda Subotica, Agina ulica 11. 1585

Szobaleányt keresek. Heiszler-szanatórium. 1641

Gyógyszerészyakornoki állást betöltésére keresek érettségizett urat teljes ellátással és zsebpénzzel. Roth Mihály gyógyszerész. Zabali. Bačka. 1774

VESZEK

legmagasabb áron rongyot, papírhulladékot, ócskavasat, ócskafémet, csontok, szarvakat, sertéssörét és minden egyéb hulladékot és ócska anyagot. Keresek agilis bevásárlókat.

ADOLF KRAUS
STARUJ
Subotica, Paralelna ul. 179.

Érkezett prima méz. idej dalmát jánoskenyér, zsák-telekben kg-onként 6 dinár. Vízmentelárusítóknak engedmény. Sava Lonšević fűszernagykereskedő Subotica, Tolstojeva ulica 11

KISS ZÁLOGINTÉZET

mindenféle értéktárgyakra kölcsönt nyújt. — Zálogból visszamaradt 500 méter nagyon finom szövött férfi, női raglánoknak és télikabátoknak. Cipők, ruhák, télikabátok, szőrmék, női bunda, arany ékszerek, ezüst ékszerek olcsón eladók. I. Bogovičeva (Kinišići) ulica 12.

Tavaszi kosztümök, köpcnyek és ruhaujdonságaim megérkeztek. Riztics nőiszabó. Somborska ulica 1.

Érettségizett fiatal ember irodai gyakorlattal állást keres. Cím: Eisler, Bočar. 1736

A tavaszi időngre VERNIROL
FIRMSZPÓTLÉK,
LAKKOK,
LENOLAJ,
LENOLAJFIRNISZ,
HORGANYFENÉR,
TERPENTIN

legolcsóbb beszerzési forrása

Klein Géza
Subotica

„PROGRESS“

ÍRÓGÉPEK

kitűnő gyártmány

5000 dinárért

Wilhelm S. és Fia

irodafelszerelések szaküzletében

SUBOTICA

Nyerget keresek megvételre. Dr. Löbl. Zrinjski trg 10. 1725

Jegygyűrűk
és menyasszonyi ajándékok a legolcsóbban kaphatók

ÁDÁM
ékszerésznél Subotica Rudics ulica 6.
Tört aranyt a legtöbbért fizetnek. 9438

LONDON PARIS BERLIN BUDAPEST

legújabb női és férfi divattá szabászatú minitált tartalmazó havonta megjelenő előrendő

szaklap mutatószámát hivatalos szakmabeli iparosoknak megkeresésére ingyen küld

HEUMANN MÓR
Subotica, Jelačićeva ulica 1.

Özvegy asszony házvezetőnőnek vagy szakácsnőnek ajánlkozok, esetleg vidékre is. Cím a kiadóban. 1750

Fogtechnikusnő, önálló kauszukban aranyban, valamint operatív. április 15-ére állást keres. Ajánlatokat »Perfekt« post-restante, Zagreb. 1772

Sentán. vasutállomás, munkástelep és a város közvetlen szomszédságában, két méter magas horganyozott sodronyhálókérettel teljesen bekerített, műnt, téglalárda, villanyvezeték mellett fekvő 14 1/2 kat. hold lucerna, szőlő, apróveteményes betelek, gyártelep céljaira kiválóan alkalmas, eladó, esetleg több évre hasznosbérbe kiadó. Jedlicska, Sentán. 1629

Halló I 1739 Halló II

Ügyeljen a címre!

Gyermekvédelmi naptár minden anyának nélkülözhetetlen. Megrendelhető a Kurir könyvkiadónál Subotican. 15 dinárért. 1708

Gazdasszonyt keresek szállásra. Cím a kiadóban. 1724

Gyermekkertésznő, három nyelvet beszél, kisebb gyermekekhez állást keres 15-ikére. Cím a kiadóban. 1746

VÉTEL-ELADÁS

Eladó lelépés ellenében kávéház és étterem Subotica legforgalmasabb helyén. Aleksandrova ul. 4 (souteren). 1688

Perfekt német-magyar levelező női, vasszakmában jártást keresünk azonnali belépésre, szerb, horvát nyelvtudással előnyben. Ajánlatok: Barzel d. d. Subotica intézendők. 1676

Legszébben és legolcsóbban a lakít mindenneműi kalapot és készit ujat

A legjobb fehérneműk, filék, gobelinek készülnek Beer Bözsinnél Subotica. Kaszinó-épület. 1354

Cipészek! Ragasztómunkát keres Balázs tanító. Budisava. 1667

I-a minőségű

NYIRFARUDAK

minden mennyiségben

Seidl Gyula, Vršac
Kérjen árajánlatot.

Modern, új, nagy ház mellettkelhelvisegekkel eladó. — Atvehető: Nagy Ferenc-telep 167. 1705

FEHÉR FÜLÖPNÉ
(Szalay Etel), Subotica, Nagy Ferenc-telep 1.

SZÓDAVIZET

legkisebb mennyiségben gyári áron szállit házhöz bárkinek Johanna szikvizgyár Subotica. Telefon 532.

Mérleglakatosokat és tanoncokat magas fizetéssel felvesz a Mérleggyár. Senčanski put 23. 1709

Külföldiek felvétetnek Henduska i Hermannnál, Karadziceva ulica, bárányköz. 1710

Vendéglő Subotican kávéházi joggal, trafikál, bor-eladás nagyban és kicsinyben, eladó. Malusev-iroda. 1710

Egy időforgalmu étterem-üzlet eladó. Értekezni személyesen lehet Kis István-nál, Nova-Kanliža. 1727

Vas- és fémöntvényeket

gyárt, nikkelez és galvanizál:

KRAUSZ

VELIKI-BECSKEREK, a térvényszéki pelota mellett. TELEFON SZÁM 329. 760

Ügyes jól bevezetett utazó, magyar, német, szerb nyelven érttel

utazói állást

keres, a Bácska Bánt és Szeremeg részére. Ajánlatok »UTAZÓ« jelleg alatt Schmolka hirdetőiroda — Novisad, Putoški put 2. sz. intézendők. 1578

Fiatal órásségéd azonnali belépésre állást keres. Cím a kiadóban. 1783

Eladó egy 4-es husvágógép, parkett rakott tőkével, egy senkavágógép, 2 vágókötél és egy kilhordókoesi. Érdeklődni Grundel János hentesnél. Crvenka. 1780

Szép, komplett ebédő és egyévtavas fehér szoba költözködés miatt jutányosan eladó. Megtekinthető délutánonként 1—3 óra között. Cím a kiadóban. 1671

Örökbe adnám négyhónapos fiugyermekemet. Szabó Róza, Valéria-kórház, belgyógyászat. 1749

Fiatal órásségéd azonnali belépésre állást keres. Cím a kiadóban. 1783

LIFKA MOZI

A moziközönség dédelgetett kedvence

A kis maharadzsa

1924. évi március hó
13-ától 16-áig
csütörtöktől - vasárnapig

Rudolpho Valentino

filmremeke

filmdráma 6 fölvonásban